

Sygn. akt VU 1507/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Romuald Kompanowski

Protokolant Anna Werner-Dudek

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2015 r. w Kaliszu

odwołań A. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 30 października 2014 r. i z dnia 15 grudnia 2014 r.

Nr (...)

w sprawie A. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

oddala odwołania

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 30 października 2014 r. i z dnia 15 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił A. T. prawa do emerytury dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach albowiem wnioskodawca nie osiągnął wymaganego okresu takiej pracy. Tym samym organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy do okresu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) Oddział w K. okresie 1 sierpnia 1973 – 30 kwietnia 1978 oraz zatrudnienia w (...) w O. (1) – Zakład (...) w T. w okresie 1 lutego 1980 – 31 lipca 1985.

Odwołania od powyższych decyzji złożył A. T. wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie prawa do emerytury przy zaliczeniu spornych okresów jako okresu pracy w warunkach szczególnych. Do odwołań wnioskodawca dołączył wystawione przez Spółdzielnię Kółek Rolniczych w O. (1) świadectwo pracy w warunkach szczególnych wskazujące na jego pracę na rzecz spółdzielni w latach 1980 – 85 na stanowisku mechanika spawacza oraz dekrety płacowe podające stosowane przez Centralę (...) stawki zaszerogowania w latach 1973 - 78.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołujący A. T. urodzony dnia (...), w okresie 1.08.1973 – 30.04.1978 był pracownikiem (...) Przedsiębiorstwa (...) Oddział w K.. W chwili zatrudniania odwołującemu zostało wskazane stanowisko pracownika fizycznego w magazynie i do końca zatrudnienia nie było ono zmieniane. Pracodawca wskazał także odwołującemu stawkę osobistego

zaszeregowania ustalając ją na kwotę 7,40 zł za godzinę. Wskazane zostało także prawo do premii regulowanej na warunkach wynikających z zakładowego regulaminu premiowania oraz prawo do dodatku specjalnego w przypadku wykonywania obowiązków pracowniczych bezpośrednio przy pracach niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia wskazując jednocześnie katalog tych prac i odpowiednie stawki godzinowe. W kolejnych dekretach pracodawca zwiększał odwołującemu stawkę wynagrodzenia zasadniczego. Pozostałe elementy płacowe nie były zmieniane. W okresie 24.10.1974 – 7.10.1976 odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po jej zakończeniu, poczynając od dnia 3 listopada 1976 r. pracodawca wskazał odwołującemu stawkę wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 11,50 zł za godzinę oraz dodatek szkodliwy w kwocie 1,00 zł za godzinę.

dowód: dekrety płacowe w aktach emerytalnych ZUS.

Pismem z dnia 2 stycznia 1980 r. odwołujący zgłosił wniosek o zatrudnienie go w (...) w O. (1). We wniosku o zatrudnienie, odwołujący nie wskazał stanowiska o jakie ubiega się. Jedynie w kwestionariuszu osobowym wskazał na posiadany zawód wyuczony spawacza i wykonywany spawacza – monter. Spółdzielnia podanie o przyjęcie do pracy załatwiła pozytywnie, zatrudniając odwołującego od dnia 1 lutego 1980 r. na stanowisku mechanika. Aż do rozwiązania stosunku pracy, spółdzielnia nie wystawiła żadnego dokumentu do akt osobowych zawierającego informacje o wykonywaniu przez odwołującego prac spawalniczych. Sporządzane roczne karty wynagrodzenia w miejscu odnoszącym się do charakteru pracy wskazują na stanowisko mechanika. Poszczególne kolumny karty zawierają odnośniki do składników wynagrodzenia za pracę. Za 1980 r. w kolumnie „12” zawarte zostało oznaczenie dodatku za konwojowanie i szkodliwego. Kwoty tam wskazane nie były wypłacane za każdy miesiąc. Różna jest też wysokość kwot: od 75 zł w lipcu do 410 zł w lutym. Nie było również jakiegokolwiek zależności między kwotami wpisanymi w kolumnie 12 a kwotami obejmującymi wynagrodzenie zasadnicze z kolumny 8 czy liczbą roboczogodzin w danym miesiącu. W kolejnym roku pracodawca w kolumnie 10 umieścił dodatek opisując go skrótem „Szkod”. Tym razem każde pole tej kolumny wypełnione było kwotą z tym, że były to za każdy miesiąc inne kwoty i nie było jakiegokolwiek zależności między tymi kwotami a kwotami wynagrodzenia zasadniczego czy liczbą roboczogodzin w miesiącu. W kolejnych latach pracodawca przeznaczył jedną kolumnę na dodatkowy składnik wynagrodzenia określając go skrótem „Dod”. W 1982 r. była to kolumna 12 a w kolejnych latach kolumna 10. Tak samo jak za wcześniejsze lata, nie było powiązania między wpisanymi kwotami dodatku a wysokością wynagrodzenia czy liczbą roboczogodzin w miesiącu.

dowód: podanie o przyjęcie do pracy, umowa o pracę, karty wynagrodzenia rocznego w aktach osobowych.

Odwołujący wykonywał prace przy naprawie sprzętu rolniczego i środków transportu drogowego używanego w firmie bądź też zlecanego firmie do naprawy przez inne podmioty. Naprawa prowadzona przez zakład polegała na zespawaniu uszkodzonych elementów urządzenia bez ich demontażu bądź też na zdemontowaniu uszkodzonego elementu, jego naprawie względnie wymianie na nowy. Demontaż w przypadku niemożności odkręcenia śrub mocujących element, polegał na odcięciu śruby palnikiem gazowym. Po wykonaniu naprawy zdemontowanego elementu był on następnie zespawany z maszyną za pomocą śrub. Brygada dokonująca takich napraw składała się z 4 osób. Nie było w brygadzie przydziału stałych zadań. Najczęściej naprawianym sprzętem rolniczym były ciągniki, snopowiązałki, kosiarki, przyczepy, pompy opryskiwaczy roślin.

dowód: częściowe zeznania świadków: J. S., A. B., częściowo zeznania odwołującego.

Odwołujący na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym łącznie 27 lat 4 miesiące i 10 dni. Zaliczony przez ZUS okres pracy w warunkach szczególnych wynosi 10 lat 2 miesiące i 19 dni. Przypada on poza badanym okresem. Odwołujący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/bezsporne/

Ustalając powyższy stan faktyczny sąd dał wiarę dokumentom znajdującym się w aktach osobowych odwołującego oraz zeznaniom świadków J. S., A. B. oraz zeznaniom odwołującego ale tylko w części obejmującej podawane przez te osoby wykonywane w zakładzie prace. Sąd nie dał wiary aby odwołujący przez cały okres pracy w (...)

wykonywał jedynie prace przy spawaniu uszkodzonych mechanicznie elementów maszyn rolniczych. Przeciwnie takiemu zatrudnieniu przemawia umowa o pracę jaką pracodawca zawarł z odwołującym, w której jednoznacznie określono stanowisko mechanik. O tym, że pracodawca zatrudniając odwołującego nie miał na uwadze zatrudnienia go na stanowisku spawacza wskazuje brak jakichkolwiek wzmianek w tym zakresie w aktach osobowych co do potwierdzenia posiadanych przez odwołującego kwalifikacji. Nie została naniesiona do dokumentacji jakakolwiek wzmianka o takich kwalifikacjach. Gdyby pracodawca zatrudniał odwołującego jako spawacza to do dokumentacji dołączony byłby odpis książki spawacza tak jak dołączony został wypis ze świadectwa ukończenia szkoły podstawowej. Jak wynika z przedłożonej książki spawacza, odwołujący na dzień zatrudnienia miał ukończony kurs podstawowy spawania gazowego. Nie było więc tak, że od początku zatrudnienia, odwołujący w (...) był spawaczem i praca przy spawaniu była jedyną pracą wykonywaną w pełnym wymiarze czasie i codziennie. W tym zakresie zeznania tak świadków jak i odwołującego o wykonywaniu wyłącznie prac przy spawaniu nie mogły się ostać biorąc pod uwagę szeroki zakres prac związanych z naprawami uszkodzonego mechanicznie sprzętu rolniczego realizowany w zakładzie.

Z tych przyczyn niewiarygodna jest także treść świadectwa pracy w warunkach szczególnych potwierdzającego charakter takiej pracy na stanowisku mechanik – spawacz w zakresie w jakim prowadziłoby to do uznania, iż jedyne prace wykonywane przez odwołującego to praca spawacza.

Co prawda za 1980 r. i 1981 r. pracodawca w kartach rocznego wynagrodzenia wpisał dodatek, którego oznakowanie pozwala na przypisanie, iż odnosi się on do dodatku za pracę szkodliwą. Różne kwoty tego składnika wynagrodzenia, brak jakichkolwiek relacji do uzyskiwanego w poszczególnych miesiącach wynagrodzenia czy rozmiaru roboczogodzin pozwalają na zakwalifikowanie tego składnika jako wypłacanego za wykonywane prace przy spawaniu dzielone w ramach dniówki roboczej z innymi pracami mechanicznymi, w tym także z pracami przy serwisowaniu pomp opryskiwaczy środków ochrony roślin – o czym wspominają świadkowie. Za kolejne lata brak odpowiedniego oznakowania kolumny oznaczonej napisem „Dod” nie pozwala zakwalifikować wpisanych tam kwot jako przysługujących z tytułu stale wykonywanej pracy w charakterze spawacza. Zatem gdyby odwołujący – tak jak podają świadkowie – wykonywał jako podstawowe zadanie prace przy spawaniu i to w wymiarze po 8 godzin każdego dnia to wysokość dodatku z tego tytułu winna być kwotą w wielkościach zbliżonych za kolejne miesiące. Tymczasem analizowane karty wynagrodzenia takiej prawidłowości nie podają.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12. 1998 r. o emeryturach i rentach ... (Dz. U. nr 162 poz.1118 z póź. zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącymi pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ustawy.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa wyżej, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r. w myśl uregulowania zawartego w przepisie art. 184 ust. 1 cytowanej ustawy mogą nabyć prawo do emerytury na powyższych warunkach po osiągnięciu wieku określonego w art. 32 ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęły:

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszący

co najmniej 15 lat oraz

- okres składkowy i nieskładkowy wynoszący w przypadku mężczyzn co najmniej 25 lat.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa wyżej, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym wyżej przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z przepisem § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 .02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach ... /Dz. U. nr 8 poz. 43 z póź. zm. / za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami składkowymi, okresami nieskładkowymi oraz ewentualnie okresami uzupełniającymi (okresy ubezpieczenia rolniczego, okresy pracy w gospodarstwie rolnym). W myśl § 4 ust.1 cytowanego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przepis § 2 ust. 1 cytowanego rozporządzenia wymaga do zaliczania okresów pracy w warunkach szczególnych do okresów uprawniających do wcześniejszej emerytury aby praca taka była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje jednoznacznie, iż odwołujący nie legitymuje się co najmniej 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący wykonywał w okresie 1 lutego 1980 – 31 lipca 1985 szerokie spektrum prac przy naprawie sprzętu rolniczego. W pracach tych mieściły się również prace przy spawaniu. Jednakże obok tych prac odwołujący wykonywał również prace ślusarsko – mechaniczne polegające na mechanicznym demontażu elementu podlegającego naprawie a następnie wykonaniu naprawy. Prace te były wykonywane na przemian z pracami spawalniczymi w wymiarze dniówki roboczej. Nie było zatem tak aby odwołujący w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę przy spawaniu. Mimo, że prace spawalnicze wymienione są wykazie A dział XIV punkt 12 załącznika do cytowanego wyżej rozporządzenia to jednak brak wykonywania tych prac w pełnym wymiarze czasu pracy sprawić musiał o braku przesłanek do uznania odwołującemu tego okresu pracy jako okresu w warunkach szczególnych.

Ewentualne uznanie okresu pracy w warunkach szczególnych od początku zatrudnienia w Centrali (...) nie spowoduje spełnienia warunku co najmniej 15 – letniego okresu takiej pracy albowiem okres ten łącznie z okresem odbywanej w okresie zatrudnienia służby wojskowej wynosi 4 lata i 9 miesięcy i doliczony do okresu uznanego przez ZUS nie doprowadzi do uzyskania 15 – letniego okresu. Ubocznie należy stwierdzić, iż w świetle przedstawionej przez odwołującego dokumentacji pracowniczej z tego zakładu, dodatek szkodliwy jako dodatkowy składnik wynagrodzenia za pracę został przypisany odwołującemu dopiero od listopada 1976 r. Wcześniej takie prawo zostało określone co do zasady z wyszczególnieniem dodatków za poszczególne rodzaje prac z zastrzeżeniem, że odpowiedni dodatek przysługuje jedynie w przypadku wykonywania odpowiedniej pracy. Zatem dekret płacowy z 1973 r. reguluje jedynie zasady przyznawania dodatków szkodliwych co nie upoważnia wprost do przyjęcia zatrudnienia odwołującego już wtedy na stanowisku przy pracach w warunkach szczególnych.

Odwołania zatem jako nieuzasadnione podlegały oddaleniu.